

Vang Almenning (sendt inn 30.005.2023)

Innspill fra Vang Almenning til Tiltaksplan Villrein i Rondane Sør.

Det har vært menneskelig aktivitet i Vang Almenning i flere tusen år.

Første grensegang mellom Hedemarken og Østerdalen ble gjort i 1276, for å fordele rettighetene til arealene.

Forvaltningen av villreinen i Rondane Sør har vært en suksess.

Villreinstammen har sannsynligvis variert i størrelse opp gjennom tiden, med en liten stamme i 1969 på 69 dyr.

Grunneierne tok da initiativ for å redde villreinstammen ved å innføre jaktforbud fram til 1976, for så starte en forsiktig jakt, da bestand hadde økt til 465 dyr. På 90 tallet hadde Villreinbestanden økt til over 2300 dyr som er bestandsmålet. De siste 20 årene har villreinen tatt i bruk områdene sør for Åsta, ved å krysse Åsta ved Øya og mellom Bringbu og Bjønnåsen. Reinen oppholder seg i sommerhalvåret både nord og sør for Åsta og benytter både myrområdene og skogområdene. Det er til dels i overlapp med beitedyr i skogområdene og spesielt på hogstflater.

Det er betydelig beiting av villrein på hogstflatene, som eksempel holdt en flokk på 50 dyr til på hogstflatene i Jomfrudalen i 2022.

På sommerstid er det generelt lite trafikk i skog- og myrområdene i de nordlige delene av Vang Almenning. Det er anlagt noen større stisystemer i de sørlige områdene rundt Gåsbu og hyttefeltene som blir mye brukt, men utover dette er det lite menneskelig aktivitet før jakt og bærsanking starter på høsten. Store deler av allmenningene i både Vang, Ringsaker og Løten er skogareal, noe som gir kortere siktavstander for reinen. Dette gjør at den i mindre grad forstyrres av eksempelvis turgåere enn den gjør i åpne landskap som i høyfjellet. Vi mener derfor at den menneskelige forstyrrelsen som kan knyttes til de veiene/turstiene vi har er liten, kontra utfordringer dette kan være i åpne høyereliggende områder. Villreinen har i de senere år tatt i bruk områder der det er mye ferdsel, for eksempel områdene ned mot St.Olav.

For de som har beitedyr på utmarksbeite er skogsbilveiene og den aktive skogsdriften i våre allmenninger svært viktig. Skogsbilveiene benyttes ved tilsyn, sanking og ved behov for å komme raskt ut til ulike områder ved eks. skader eller sykdom på beitedyr. Skogsbilvegene benyttes også i stor grad til friluftaktiviteter.

En aktiv skogsdrift er viktig for at det skal bli gode beitearealer slik at man kan opprettholde utmarksbeiting i våre områder. Uten aktiv skogsdrift vil alt gro igjen og beitedyra vil ikke kunne benytte seg av utmarksarealene på samme måte som i dag. Slik vi ser det påvirker hogstflater villreinen positivt ved å gi økt tilgang til beite.

Sett fra vårt ståsted så må de tiltakene som foreslås for å bedre villreinenens levkår gjenspeile og treffe de problemstillingene som er i de ulike geografiske leveområdene til reinen. Antallet reinsdyr i Vang Almenning er økende og forstyrrende menneskelig påvirkning er liten gjennom store deler av året. Vang Almenning er beiteprioritert område som betyr at de store rovdyrene ikke skal etablere seg i allmenningen, noe som er svært positivt for villreinenens bruk av området.

På vinterstid kjøres det opp et utstrakt skiløypenett, men i denne perioden av året oppholder reinen seg lenger nord og blir i så måte ikke påvirket av dette.

Villreinenens økte bruk av arealene viser etter vår vurdering at det ikke er behov for tiltak i Vang Almenning.

For Vang Almenning

Magne Th. Svenkerud.